ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇದಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿ ಕೊಡಲು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗಬೇಕಂ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಗಳವರನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಸೋಮವಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡಂ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ....ಸೋಮವಾರ ತೆಗೆದಂಕೊಳ್ಳೋಣವೆಂದರೆ, ಚರ್ಚೆಗೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

MADAM SPEAKER .- Can I compel the Chief Minister ?

SRI D. DEVARAJ URS.—Can we compel anybody, much less the Speaker to give consent, Let this matte: be brought in the House on Monday. That is all what I have stated. Giving consent is left to the Chair. The Chair and the House are guided by certain Rules and formalities.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರಂ. __ ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರಿಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಕೋಪ ಬಂದಿತೋ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸ್ಕಿ ಬೈರೇಗೌಡ .....ಮಾನ್ಮ ವಯಖ್ಯವಂತ್ರಿಗಳವರಿಗೆ ಆ ಪತ್ರ ತಲುಪಿದೆಯೋ ಹೇಗೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಮರೆತಿರಬಹುದು. ಆ ಪತ್ರ ಮನ್ನು ೨೭-೫-೧೯೭೭ ರಂದು ಬರೆದಿರುವುದು.

Taking up notices under Rule 147 and 312 by members

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷಣೀಯವರೇ, ರೂಲ್ ೧೪೭ರ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಭೂ ಸಂಧಾರಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.-ಅದು ಈಗತಾನೇ ಬಂದಿದೆ, ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತೇನ್ನೆ

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಫ್. —ಯಾವ ವಿಚಾರವನ್ನೇ ಆಗಲ್ಲಿ, ಅದು ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಮಕಲಾಷಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನವಣೂದಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಸ್ತಾಪವಾದರೆ ಒಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಮಕಲಾಷಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರೆ.....

SRI D. DEVARAJ URS.—There is a lapse on the part of the Treasury Berch. I agree and I applogise for that. We should not put the Chair in the awkward position. Let us follow the Rules and let it be in the Agenda and then the Minister gives a reply.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ...=ನಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಂದ ನೆಮ್ಮಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಬೇಕು. ರೂಲ್ ೩೧೨ರ ಪ್ರಕಾರ ಕಳುಹಿಸುವ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಯಾವ ದಿವಸ ಹೆಚ್ಚೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡುವುದು ತವಂಗೆ ಸೇರಿದ್ದು. ಆದರೆ, ನಿಲುವಳಿ ಸೂಹನೆಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪವನ್ನು ನಾವು ತಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದಾಗ, ಅದು ಕಾರ್ಯಕರ್ಲಾಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ಕೊಡಬೇಕನ್ನು ವದು ತಮ್ಮ ಗವಂನಕ್ಕೆ ತರಲು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದರೂ, ಆದು ಕಾರ್ಯಕರ್ಮಾಗಳ ಪಟಿ ಯಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ.

175

ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ಕಾರ್ಕೃಕಲಾಪಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಚರ್ಚೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅದಂ ಸದಸ್ಯರಿಗಿರುವ ಕೆಲವು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಮೊಟಕುಗೊಳಿಸಿದಂತಾಗು ತ್ತದೆ.

ಆಧ್ಯಕ್ಷರಂ.—ಸದಸ್ಮರಂ ಕೊಟ್ಟ ವಿಚಾರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಉತ್ತರ ಬರುವವರೆ ಗಾದರೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕಂ

ಶ್ರೀ ಎಚ್ ಡಿ ದೇವೇಗೌಡ — ವಸಂತರಾವ್ ಪಾಟೀಲರ ಪ್ರಕರಣ ಬಯಲಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ, ಇಂತಹ ಹಲವಾರಂ ಪ್ರಕರಣಗಳು ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿವೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ನಾವೊಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೀವೆ. Unless the consent is given by the. Hon'ble Speaker, the matter cannot be taken up ತಾವು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ; ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಮಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

Budget Estimates for 1977-78—Demand for grants Demand Nos. 20 and 22 [Debate Continued]

† ಶ್ರೀ ಬಿ ವಿ. ಕಕ್ಕಿಲಾಯ (ಬಂಟವಾಳ), ... ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಬಯಸಂತ್ರೇನೆ. 1973-74 ರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯಂಲ್ಲಿ ಅರವತ್ತೇಳು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗಿದ್ದರೆ. 1976-77 ರಲ್ಲಿ ನೂರ ಹತ್ತು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಗಳು ವೈಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ನಲವತ್ತ್ವೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯೀಗಳು ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ಎನ್ನು ಪುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಇಲಾಖೆಗೆ ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥವಿಂಕ ಮತ್ತು ಪ್ರೌಢ ವಿದ್ಯಾಭ್ಮಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಶೇಕಡ ಎಪ್ಪತ್ತೊಂಭತ್ತು ಭಾಗದಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗಿದ್ದು, ಉಳಿದಿದದ್ದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಿಗೆ, ಸಂಕೇತಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ವರದಿಯಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಥವಿಂಕ ವಂತ್ತು ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷ ಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಸ್ಥಾಗತಾರ್ಹವಾದ ವಿಚಾರ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿದ್ದರೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಮೇಲೆ ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚ ಪ್ರಾಷಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ, ೧ರಕ್ಷ ಕುಕ್ಷಿಗಳ ಸಂಖ್ಯ ಮಾತ್ರ ವರ್ಷ್ ವರ್ಷ ಹೆಚ್ಚಾ ಗುತ್ತಿರುವುದು ಬಹಳ ಕಳವಳವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಕಡ ಶಕ್ಷಣದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟರೂ ಅಲ್ಲಿರುವ ನಿರಕ್ಷರರ ಸಂಖ್ಯ ಕಡಿಮೆ ಯಾಗದೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಇರುವುದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಕಳವಳಕಾರಿಯಾದುದು. ಇದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಇಲಾಖೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗು ತ್ತಿದೆ. ಅದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥವಿಂಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ನೀಡಿ ಅವನ್ನು ಸಂವ್ಯವಸ್ಥಿ ತವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಥವಿಂಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ 1975-76 ರಲ್ಲಿ 33,441 ಶಾಲೆಗಳೂ. 1976-77 ರಲ್ಲಿ 33,137 ಶಾಲೆಗಳೂ ಇವೆ ಎಂದಂ ವರದಿಯಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅಂಕಿ-ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಗವಾಸಿಸಿದರೆ, ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 304 ಶಾಲೆಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದು ಕಂಡುಒರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ತಪ್ಪೇ ಅಥವು ವಾಸ್ತ್ರವ್ಯವೆ ? ವಾಸ್ತವ್ಯವಾಗಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯ ಸ್ಥಿತಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಶಾಲೆಗಳು ವರ್ಷೇ ವರ್ಷ ಹೆಚ್ಚು ವುದರ ಬದಲು ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಏತಕ್ಕೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವಿವರಸಬೇಕು. 1975-76 ರಲ್ಲಿ 42.68 ಲಕ್ಷ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿದ್ದರೆ, 1976-77 ರಲ್ಲಿ 45.1 ಲಕ್ಷ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 2.47 ಲಕ್ಷ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ಶಾಲೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಈಗ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅಭಾವದಿಂದ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಮುಂಚ್ಚಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭವಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ, ಬೇರೆ